

Sindikat osebne asistence
Dalmatinova ulica 4, 1000 Ljubljana
sindikato.sebne.asistence@gmail.com
031 333 888

Ljubljana, 15. 1. 2026

Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS)

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

Pojasnilo zastopnika Sindikata osebne asistence (SOA), Nenada Hardija Vitorovića, glede njegovih izjav na tiskovni konferenci ZSSS in SOA, dne 12. januarja 2025, Nacionalnemu svetu invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS)

Spoštovani,

za vaš odziv (sporočilo za javnost) na mojo izjavo sem izvedel od novinarke, ki mi je poslala vaš dokument št. 7/2026 - GO, in me zaprosila za komentar. Poslal sem ji sledeče besedilo, mišljeno kot material za povzemanje, zato vas seznanjam z integralno verzijo:

KRAJŠI KOMENTAR:

Povzemanje mojih besed s strani NSIOS je v grobem pravilno, je pa tudi iztrgano iz konteksta. Ne strinjam se z njihovo oceno, da so trditve neutemeljene, zavajajoče in škodljive, saj so še kako utemeljene na dejstvih. Ker so utemeljene na dejstvih, z izrečenimi trditvami nisem mogel škodovati zasluženemu ugledu invalidskih organizacij, pač pa sem z njimi lahko opozoril na nevzdržne razmere in **neodložljivost** zakonodajnega postopka novega ZOA, ki bo takšne škandalozne anomalije odpravil. Šlo je namreč za eno izmed ponazoritev anomalij, ki jih generira veljavni ZOA. Logika konkretne ilustracije je sledeča: Če celo nekateri invalidske organizacije dopuščajo, da se osebne asistentke in osebni asistenti trajno poškodujejo, da so izpostavljeni maltretiranju, zlorabam in poniževanju s strani določenih uporabnikov, kako se šele godi asistentkam in asistentom, ki so zaposleni pri nekaterih drugih izvajalcih osebne asistence, ki niso invalidske organizacije? Poudarjam tudi, da se v SOA še kako zavedamo družbenega pomena invalidskih organizacij (tako članic NSIOS, kot tudi tistih, ki to niso) in njihovega nenehnega, stalnega in trajnega doprinosa k uresničevanju dejanske enakopravnosti oviranih oseb.

DALJŠE POJASNILO:

Iz dokumenta, ki ste mi ga poslali (vsebinski del je zdaj objavljen tudi na spletni strani NSIOS), izhaja, da v NSIOS-u izražajo nestrinjanje in zaskrbljenost zaradi moje izjave v funkciji zastopnika Sindikata osebne asistence (SOA) na tiskovni konferenci Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in Sindikata osebne asistence 12. januarja 2026.

Pri tem **ocenjujejo, da so moje »trditve**, da naj bi invalidi od osebnih asistentov zahtevali zdravju škodljive naloge ter da naj bi zaradi dela postajali invalidi tudi sami, obenem pa naj bi jih invalidske organizacije po tem odpuščale, [...] **neutemeljene, zavajajoče in škodljive**.

Žal moram vztrajati, da so moje – s strani NSIOS v grobem pravilno povzete – **trditve utemeljene na dejstvih**. Zaradi potencialne **škodljivosti** smo se jih v SOA doslej vedno vzdržali. V tem trenutku, v teh okoliščinah, pa se ne moremo več, saj **javnosti moramo pojasniti, zakaj se z zakonodajno proceduro ZOA ne sme odlašati**.

Navidez zavajajoče so zaradi iztrganosti iz konteksta, saj sem na tiskovni konferenci poudaril, da **gre za manjšino (relativno majhen del) uporabnikov osebne asistence (UpOA)**, zaradi katere osebna asistence izgublja tudi najboljše kadre, ki obupani in razočarani zapustijo dejavnost ali pa se trajno poškodujejo, tako da je ne morejo več opravljati. S tem ta manjšina škoduje ogromni večini UpOA in oviranim osebam, ki bodo v prihodnosti pridobile pravico do osebne asistence. Pojasnil sem tudi, da je temu tako **zaradi pomanjkljivosti veljavnega ZOA, ki proizvajajo učinke, s katerimi izvajalce osebne asistence (IzvOA) naravnost napeljujejo k temu, da ne ščitijo svojih delavcev**. Česar pa na tiskovni konferenci nisem pojasnil, ker ni šlo za pripravljeno izjavo, temveč za odgovore na novinarska vprašanja, kjer besede »letijo«, je, da so **invalidske organizacije v takšnih okoliščinah praviloma najbolj korektni IzvOA**, ki vsaj počakajo, da delavec pridobi status invalidnosti in ga nato odpustijo po zakoniti proceduri, medtem ko marsikak drug IzvOA poškodovanega in izmučenega delavca še dodatno maltretira in ustrahuje, tako da slednji obupa in sam poda odpoved delovnega razmerja, s čimer si, seveda, neznansko škoduje (ali pa mu podtakne kak »krivdni razlog«, na podlagi katerega ga odpusti). Vseeno pa je vsaj nekaj ironije v tem, da invalidska organizacija odpušča delavca, ko ta pridobi status invalida. Ker poznam več primerov, sem uporabil množino, tj. »invalidske organizacije«, s čimer seveda nikakor niso bile mišljene »vse

invalidske organizacije«. Tako ali tako pa je v zadnji instanci, kot že rečeno, prav veljavni ZOA tisti, ki posredno povzroča (ne le omogoča) trajne poškodbe delavcev. In to pojasnilo glede veljavnega ZOA oz. moja kritika veljavnega ZOA, je bil kontekst, iz katerega je moja izjava v navedbi NSIOS iztrgana (najbrž pa tudi v informativni oddaji, na katero se v NSIOS sklicujejo).

Razumem torej zaskrbljenost NSIOS, da javno poudarjanje pomanjkljive zaščite zdravja in dostojanstva osebnih asistentk in asistentov lahko škoduje ugledu dejavnosti osebne asistence, vendar gre, žal, za realno stanje, ki pa ga predlog zakona, ki je usklajen na ESS in tudi z NSIOS, učinkovito odpravlja!

Predlog zakona namreč uvaja nadzor izvajanja osebne asistence s strani različnih državnih organov, MDDSZ pa bo na podlagi njihovih prijav lahko kršiteljem odvzelo status izvajalca osebne asistence. Nič več torej zgolj zaradi finančnih malverzacij, s katerimi posamezni IzvOA zlorablja javna sredstva, temveč poslej tudi v primeru, če ne zavarujejo delavk in delavcev pred trpinčenjem na delovnem mestu. To je izredno pomemben korektiv, ki bo zagotovil, da bo v interesu vseh IzvOA, da varujejo zdravje in dostojanstvo osebnih asistentk in asistentov na njihovih delovnih mestih. Usklajeni predlog zakona pa je zaenkrat »blokiran« s strani ministrstva za finance, kot je na dan naše tiskovne konference pozneje pojasnil resorni minister Mesec.

V SOA smo lahko zgolj veseli, da v NSIOS poudarjajo, da niso nasprotovali (in torej ne nasprotujejo) predlogu ZOA, da so pri delu na njem ves čas dejavno sodelovali (kar lahko osebno potrdim) in da si prizadevajo za takšno ureditev, ki bi varovala tako uporabnike osebne asistence kot tudi zaposlene osebne asistente. Za to si prizadevamo tudi v SOA, zato upamo, da bodo v NSIOS pokazali razumevanje za dejstvo, da kot delavska organizacija ne moremo več biti tiho in molčati o škandalozni realnosti (čeprav javna razprava o njej res lahko tudi škoduje dejavnosti osebne asistence, saj prek zlonamernih interpretacij lahko začasno krepí stigmatizacijo oviranih oseb), ko pa je rešitev že dogovorjena, tako rekoč »pred vrati«, tj. »na mizi predsednika vlade«, in jo zaenkrat »blokira« zgolj samovolja ministrstva za finance.

To, da o zares škandaloznih anomalijah sistema osebne asistence ne molčimo več, je v interesu ogromne večine uporabnikov osebne asistence (UpOA) in oviranih oseb, ki bodo v prihodnje postale UpOA. Ne moremo več molčali ravno tudi zato, ker nam je mar za sedanje in bodoče UpOA, za njihovo enakopravnost in neodvisno življenje, za deinstitucionalizacijo, ki jim omogoča

Sindikata osebne asistence
Dalmatinova ulica 4, 1000 Ljubljana
sindikata.osebne.asistence@gmail.com
031 333 888

živeti v skupnosti, tako kot živimo mi sami, skupaj z vsemi drugimi prebivalci Slovenije. Prav zato, ker nam ni vseeno, do zdaj nismo iskali zaposlitev v drugih dejavnostih, temveč skušamo ustaviti agonijo postopnega razpada sistema osebne asistence. Ustavimo pa jo lahko samo tako, da dosežemo nadaljevanje zakonodajnega postopka dogovorjenega Zakona o osebni asistenci (ZOA).

Nenad Hardi Vitorović, zastopnik Sindikata osebne asistence (SOA)

